

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Bulv. Regele Ferdinand 4/2
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönycim: Közlöny, Arad

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HETILYBEN ÉS VIDÉKEN

Hét évre ... .. 840 Lej
Fél évre ... .. 420 Lej
Negyed évre ... .. 210 Lej
Havonta ... .. 70 Lej

Hirdetések díjazása szerint.

Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
lej. Bucurestiben 50 Bantval
több.

Véget ért a pénzügyi konferencia.

Párisból táviratozzák: A szövetségi pénzügyminiszterek konferenciáján a nagyhatalmak között létrejött megállapodást tegnap közölték az összes érdekelt államokkal tudomásul vétel és az esetleges megjegyzés megtétele végett. Illetékes helyről nyert információk szerint az összes függő kérdések megoldottnak tekintetők.

Az Unó beleavatkozik a kínai forradalomba.

Newyorkból táviratozzák: Az Egyesült Államok három csatájára parancsot kapott, hogy azonnal induljon a kínai vizekre az új kínai forradalom fejleményeinek szemmel tartására. A tengerészeti minisztérium egyidejűleg több hadihajó készenléte helyezését rendelte el.

A szovjet ujjong Hughes távozása miatt.

(Moszkva, január 14.) Hughesnek, az Egyesült Államok külügyi államtitkárának visszalépését a szovjet politikai köreiből Borah szenátor nagy győzelmének tekintik. Hughes lemondása annak a felfogásnak az érvényesülését jelenti, amelyet Borah szenátor vall az orosz kérdésben. Moszkvában remélik, hogy az új külügyi államtitkár hivatalának átvétele után azonnal megkezdik a tárgyalásokat Szovjetországgal az angol-orosz tárgyalások újrafelvételével kapcsolatban. Newyorki jelentés szerint Borah szenátor a szenátus külügyi bizottságának tegnapi ülésén kijelentette, hogy Szovjetországot elismerését kívánja és annak a reményének adott kifejezést, hogy az új külügyi államtitkár ebben az irányban megkezdje tárgyalásait Szovjetországgal. Hughes távozása még több miniszter kicserélését is jelenti. Coolidge, az Egyesült Államok elnöke elhatározta, hogy a távozó miniszterek helyét a politikai béke megőrzésének érdekében a saját pártjához tartozó politikusokkal fogja betölteni.

Pusztító földrengés Transzkaukázusban.

* Angorából táviratozzák: A Transzkaukázusban, az artahani körületben nagy földrengés volt sok áldozattal. Négy falu teljesen romokba dől. Negyven faluban pedig óriási károkat okozott a földrengés, amelynek eddig 148 halott és 33 súlyosan sebesült áldozata van.

Nem adhatók el a kisajátított földek.

Visszaállítják az érettségi vizsgát. — A bucaresti minisztertanács döntései.

(Bucuresti, január 14.) Tegnapi este minisztertanács volt a még mindig gyengélkedő Constantinescu földművelésügyi miniszter lakásán. Elsőnek Duca külügyminiszter ismertette a szövetségi pénzügyminiszterek párisi konferenciájáról érkezett jelentéseket. Közölte a külügyminiszter, hogy a konferencia tegnap este hivatalosan véget ért ugyan, a pénzügyminiszterek azonban még néhány napig Párisban maradnak, hogy néhány kérdésben végleges megállapodást létesítsenek. Minden remény meg van arra, hogy az összes függő kérdések elintézését nyerték.

Bratianu Vintilla pénzügyminiszter indítványa felett, mely

ben kérte a spai konferencián Románia részére megállapított részesedési kulcs felmentését, a konferencia nem döntött.

A minisztertanács elhatározta, hogy rendeletet bocsátanak ki, amelyben megtiltják a földosztásban részesült parasztnak, hogy földjeiket eladják. Angelescu közoktatásügyi miniszter bejelentette, hogy a parlament megnyitása után a Ház elé terjeszti az érettségi vizsgálatok visszaállítására vonatkozó törvényjavaslatot, mert a közoktatásügyi hatóságok konstataálták, hogy az érettségi vizsgálatok eltörlése óta a középiskolai növendékek tanulmányi előmenetele nem kielégítő.

Megegyezés

az aradi villamos ügyében.

Arad város szakértő bizottsága teljes megállapodásra jutott a váradi vasutépítő társasággal.

(Saját tudósítónktól.) Arad város fejlődéstörténetében alig fordult elő komolyabb és nagyobb jelentőségű esemény, mint a jelenleg tárgyalás alatt levő villamosközlekedés kiépítése. Hosszu idő óta évről-évre felvetődött az aradi villamos kérdése, nyilvános pályázatot is irt ki a város, tárgyalások is folytak, azonban a villamos közlekedés Aradon csak jámbor öhajítás és megoldatlan probléma maradt. Most az ügy a komoly megvalósulás stádiumába lépett.

A városi tanács által a váradi villamosközlekedés tanulmányozására kiküldött bizottság ma reggel érkezett vissza Aradra. A bizottság tagjai dr. Robu János főpolgármester, Muresan János városi főmérnök, Kaufmann Kamil gépüzemigazgató és Trimbiteianu Traian inarfelügyelő voltak. Sauerpreis Ferdinand a Bihorolui vasutépítő társaság igazgatója és a főmérnöke kíséretében tanulmányozták az ottani villamosközlekedést és a villamos vasút felső és alsó építményeit. A tanulmányozás után megtartott értekezleten úgy határoztak, hogy az aradi villamos sínjeit nem talpfákra, hanem beton oszlopokra fogják lerakni, hogy az egyik sínzálattal teljesen függetlenül a másiktól ki lehessen javítani. A nagyváradi társaság vezérigazgatója még az aradi tartozkodása alatt kérte dr. Robu János főpolgármestert, hogy a város feltételeit a villamos építésére vonatkozólag adják át a társaságnak, hogy a feltételek alapján nyújthassa be ajánlatát. A bizottság az ajánlatra vonatkozó

feltételeket átadta Sauerpreis igazgatónak és az értekezleten annak minden pontját tárgyalás alá vették. A tárgyaló felek között lényeges pontokban egyáltalában nem volt eltérés, így a társaság által egy héten belül benyújtott ajánlatot a villamos építésére feltétlenül elfogadja a város vezetősége.

Ujabb, már végleg kialakult terv szerint a villamosvasutat részvény társasági alapon építik ki. A részvénytársaság alapítói lesznek: Arad város, a Bihorolui Vasutépítő részvénytársaság és az aradi Villamosságai részvénytársaság. Az aradi villanygyárral még érdemleges tárgyalásokat nem folytatott a város vezetősége, azonban ha a villanygyár nem lenne hajlandó a részvénytársaság alapításában résztvenni és nem jöhet létre megegyezés arra vonatkozólag, hogy a villanygyár szolgáltatassa az aradi villamos részére szükséges energiát, ez semmi esetre sem képezhet akadályt a villamosvasút felépítésében. A nagyváradi vasutépítő részvénytársaság vezérigazgatója kötelezte magát, hogy ha az aradi villanygyár nem szolgáltathat áramot, úgy a nagyváradi gyár a legközelebbi időn belül külön villanyközpontot épít, amely teljesen el látja energiával az aradi villamosvasuti közlekedést. Erre azonban valószínűleg nem kerül sor, mert az aradi villanygyár gépei olyan energiával rendelkeznek, hogy feltétlenül képesek lesznek az aradi villamosvasút forgalmát biztosítani.

A város a megalapítandó részvénytársasággal szerződést köt, amely szerint negyven, esetleg negyvenöt év múlva az aradi villamosvasut teljes felszerelésével minden ellenszolgáltatás nélkül a város tulajdonába megy át, de azt viszont bármikor is megválthatja, illetve saját tulajdonába veheti át szakértők által megállapított áron. Az első esztendőben — valószínűleg még az időben — az állomástól a Szabadság-terig és az állomástól Gájig az Astra-gyár mellett vezető útvonalon fogják kiépíteni a villamos vasutat. A további években pedig a villamos körforgalmat építik ki, amely végigvezet az egész városban. A forgalmasabb mellékutakban csak ezután kezdenek a villamos kiépítéséhez.

Goldis, a fascista.

A nemzeti párti vezér megismételte a kisebbségek és a zsidók elleni nyilatkozatát.

Chajról jelentik: A „Societatea de Maine” (Holnap társasága) folyóirat, amely sorozatos konferenciákat tart, tegnap ismét érdekes konferenciát tartott. Az előző előadásoknak Goga volt a szónoka, aki az összes demokratikus politikusokat az Averescu-párthoz akarja tömöríteni, hogy sikeresen vehessék fel a küzdelmet a liberálisok ellen. A harmadik konferencia a közelgő napokban zajlott le és ennek előadója Goldis László volt, aki ezúttal sem tagadta meg magát és legutóbbi ismeretes és nagy parti felvert nyilatkozata szellemében fejtegette a román bajokat. Beszédében utalt arra, hogy az intranzigens nemzeti és paraszt pártnak erőteljes küzdelmet kell folytatnia a bankfeudalizmus ellen.

— Közöttünk nincsenek — mondotta — sem szociáldemokraták, sem bojárak, sem nagyiparosok, mi mindnyájan paraszt szülöktől származunk. Az a bajunk, hogy nem vagyunk elég intranzigensek. A kávéházban a pincérekkel magyarul beszélünk. Ne adjanak licenct a zsidó kereskedőknek, kötelezzék az iparosokat és kereskedőket arra, hogy csak az állami masothonból vehessenek fel inasokat. Szabadságnak meg bennünket az ezer és ezer piócától, akik kiszívják a vélnket és hajtincseikkel elcsúfítják városainkat és akiknek autótól mi már alig tudunk járni az utcákon. A legfontosabb, hogy az állam legyen jó román, és ezzel járjon elől is. — A kisebbségek ügyét mi megoldottuk Gyulafehérváron és le akarom szögezni, hogy a gyulafehérvári pontokat csak a román kisebbségekkel szemben akarjuk alkalmazni.

Kémnek nézett detektív.

Egy nemzetközi szélhámosnő ügyében nyomozó detektív a kassai csendőrség kémkedéssel gyanúsított.

(Budapest, január 14.) Beszámoltunk arról, hogy a budapesti rendőrség Bíró Zsigmond detektívfelügyelő sikeres nyomozása alapján elfogta Freiburger Szerént, a külföldön is körözött nemzetközi szélhámosnőt, két cinkosának azonban sikerült a külföldre menekülnie. A detektívfelügyelő a szélhámosnő cinkosai tartózkodási helyének kinyomozására Kassára utazott. A detektív vonata a késő éjjeli órákban érkezett meg Hidasnémetire, itt írásait rendben tallálták. A Kassa felé robogó vonaton egy cseh csendőr is igazolásra szólította fel a felügyelőt, aki ismét utlevéllel és rendőrségi igazolvánnyal igazolta magát. A csendőr azonban gyanúsnak találta, előállította a kassai csendőrigazgatóságra, ahol két óráig tartották őrizetben. ekkor megérkezett a csendőrigazgatóságra Szlavicsék rendőrigazgató, aki átérte Bíró Zsigmond írásait, udvariasan az egész kassai csendőrség nevében bocsánatot kért a csendőr tulbuzgósága miatt és természetesen rögtön visszaadta a detektívfelügyelő szabadságát. A kellemetlen eset után a detektív a kassai rendőrséggel együtt teszem hozzákezdett a nyomozáshoz, amelynek eredményeként megállapította, hogy a szélhámosnő két cinkosa Nizzába menekült.

Mussoliniörjög

Tömeges letartóztatások Olaszországban.

(Róma, január 14.) A „Nuovo Paese” a következő hírt közli: A prefektura tegnap óta megtöltja a lapoknak, hogy a kormány intézkedéseit közöli. Az intézkedésekről a lapoknak csak abban az esetben szabad közleményeket közzétenni, ha az a minisztérium, amely az intézkedést megvette, a lapokkal ezt hivatalosan közli.

A „Corriere d'Italia” szerint Milano prefektusa elrendelte 25 bormérés bezárását, azonkívül 100 embert letartóztattak és 300 embert házkutatást rendelt el. Számos bormérés üzemét korlátozták. Bolognába a lap azt jelenti, hogy ott a házkutatásokat folytatják. A Havas-ügynökség jelentése szerint Génában többszáz ember lakásán házkutatást tartot-

tak. Florenceben mintegy 50 embert letartóztattak.

A „Nuovo Paese” szerint egy Ivrea közelében levő faluban kommunisták és fascisták között összeütközésre került a sor, amelynek során egy kommunistát megölték, egyet súlyosan megsebesítettek. A fascistáknak egy sebesültjük volt. Az Ivreából a faluba rendelt rendőrség az összeütközésben részvett valamennyi kommunistát letartóztatta.

A ravennai Népbankot egy osztály karabíneri szállta meg a személyné vizsgálóbizottságának intézkedésére a De Bono tábornok ügyében. Ennek a banknak egyik rekeszében ugyanis állítólag a Matteotti-pör fontos iratai vannak letéve helyezve.

Háza van Magyarországon a tolvaj aradi cselédleánynak.

Az aradi rendőrség keresi a lopásokból származó pénzt.

(Saját tudósítónktól.) Ma délelőtt bizalmas értesítést kapott az aradi államrendőrség, hogy Gál Anna cselédleány, aki a Bul. Carol I. (Erzsébet)-körut 46. számú házban sorozatos betöréseket követett el, a lopott értékeket és az eladásból származó pénzösszeget Magyarországra küldte egyik rokonához. Mint ismeretes, Gál Anna mintegy háromszázezer lej értékű ruhaneműt és szöveteket lopott és eddig a legerélyesebb valóság dacára sem akarta bevallani, hogy az eladott értékekért kapott pénzt hová tette. A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy a

betörő cselédleány az utóbbi hetekben fokozott merészséggel folytatta lopásait, közben megpróbálta, hogy Magyarországra utlevelet szerezzen. Az volt a szándéka, hogy Békéscsaba mellett levő szülőfalujába utazik és az összegyűjtött pénzt ott felhasználja. Kiderült, hogy Gál Annának faliájában saját háza és több holdnyi kiterjedésű földje van. A jelentés alapján a rendőrség megkeresést intéz a magyarországi hatóságokhoz, hogy nyomozzák ki Gál Anna hol rejtette el a lopott értékekből szerzett pénzt. — Ezzel kapcsolatban készséggel megállapítjuk, hogy Lányi László dr. ügyvéd, akinek lakásából szintén nagyobb értékeket lopott el Gál Anna, nem mint albérlő, hanem mint főbérlő lakik az Erzsébetkörut 46. számú házban.

Nincs döntés az Acsev - C. F. R. pörben.

(Saját tudósítónktól.) Az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak igazgatósága — mint annak idején megírtuk — polgári pert indított a C. F. R. ellen, harminc millió lej erejéig. A monstre polgári pör egy keletkezett, hogy az államkincstár nem tett eleget szerződésben vállalt kötelezettségének és a megállapított időben nem fizette ki az Acsevnek, az átvett vasuti felszerelésekért az esedékesé vált összeget. A keresetet több mint három hónappal ezelőtt nyújtotta be dr. Köni János aradi ügyvéd az Acsev megbízásából néhány héttel ezelőtt történt meg a perfelvétel az aradi törvényszéken, amely alkalommal a kincstár jogügyi képviselője pergátló kifogást jelentett be. Az államkincstár ügyvédje az aradi törvényszék illetékessége ellen emelt kifogást. Anghena bíró a mai napra tűzte ki a pergátló kifogás kérdésének tárgyalását, döntést azonban nem hozott, hanem a tárgyalást bizonytalan időre elnapolta.

HOGYALL A PÖR?

1924. január 14.-én 100 lejért adtak:

Né unks:

2.64 svájci frankot.

9.70 francia frankot.

36.500 belföldi magyar koronát.

36.400 osztrák koronát.

Zürichben 2.65 frankot

Parisban 9.70 frankot

Budapestben 37,500 koronát

Newyorkban 51.75 centet

TARCA

A gyilkos dívat.

Az ezüstrókatenyésztés — egy új iparág. — A dívat kipusztítja a prémés állatokat.

(Newyork, január 14.) A legyőzhetetlen despota, a dívat, lassú, de biztos pusztulással fenyegeti a prémés állatokat. Az utolsó évek óta annyira lábra kapott prémdívat annyira elmérgezte a helyzetet, hogy a ritka állatok kíméletlen kipusztítása ellen az illetékes tényezők már megtették az intézkedéseket. Így a cári orosz kormány még a háború alatt szigorúan megtiltotta a pusztulóban levő coboly vadászatát, legújabbban pedig Peru vette leghatásosabb védelmébe a csincsillát. A legnagyobb szükség is volt ezekre az intézkedésekre, ha meg akarták akadályozni azt, hogy ezek az állatfajok teljesen kivesszenek. Osborne tanár 1950-re az összes prémés állatok kihalását jövendölte. William Homoday pedig nemrég megjelent röpiratában keserű szemrehányást tesz a pénzéhes kereskedőknek, akik kíméletlen vadászataikkal, utóvégre maguk alatt vágják el a fát. A röpiratban rámutat arra is, hogy az egyetlen kivétel ut a prémés állatok tenyésztése, ami eddig csak nagy arányban az ezüstrókaival törté-

nők. A praktikus yankeek jöttek rá arra, hogy milyen hasznos foglalkozás lenne a ritka és drága ezüstróka tenyésztése. Már 1894-ben történtek az első kísérletek és 1910-ben már számottevő lett az ezüstróka prémje azáltal, hogy ebben az évben jelentek meg először ezek a prémek a londoni piacon. Darabja 1300 dollárért kelt el, amit eddig csak a legszebb minőségű gereznákért értek el. A kezdet nehézsége és a nagy haszon sokat csábított erre az új foglalkozásra. Ma Amerikában több mint 1000 rókafarm van és az állam egy hivatalos kísérleti telepet is tart fenn. Sőt nemrég kiadást is rendeztek odaát és szép tenyészállatokért mesés összegeket fizettek, mert hivatalos „pedigree” is van már. Ma az ezüstróka tenyésztése az Egyesült Államokban már jelentős iparág. Különösen az a körülmény, hogy ezt a sarki klímát igénylő állatot mindenhütt lehet tenyészteni. Így Kaliforniában, ahol tropikus az éghajlat, virágzik legjobban a rókatenyésztés. Természetesen nem a melegebb helyeken, hanem olyan magaslati vidékeken, ahol télen kiadósan havazik. A többi országok szintén mind foglalkoznak a rókatenyésztéssel. Egyelőre nagy stílusban csak Japán fogott hozzá, Angliában, Svájcban és Németország egy-néhány teleppel még a kísérletek kezdetén vannak.

A sarki klímához szokott állatok megkövetelik télen a havat,

de ezzel nem mondható hogy a sarki klíma a legszebb gereznákat adja. Sőt kiderült, hogy a legszebb és legpuhább prémeket egyenesen az enyhébb éghajlat hozta. A legszebbet, mint fejt láttuk, Kalifornia és Edward-szigetek szolgáltatták, míg a kanadai farmok prémje kissé durvább és törékenyebb. A nagy hideg általában árt a prém minőségének és ezáltal értékének. Az első német kísérleti farmot Demoli müncheni zoologus rendezte be a bajor Alpokban. A második német farm Mecklenburgban működik. Az eredmény igen kielégítő és a kilátások igen biztatóak. Fontos körülmény az, hogy a tenyészállatok gereznáját állandóan ápolásnak kell alávetni. Hogy a prém gyakori mosása, féltése és kefézése tetemesen járjon annak minőségét, azt a tapasztalat is mutatja. A szín szempontjából is törtérik figyelemre méltó kísérlet. A táplálkozás és célszerű párosítás már meglepő eredményeket hozott. Jelenleg már az a helyzet, hogy a tenyésztett amerikai ezüstróka gereznája keresettebb, mint a vadon nőtte.

A rentabilitás kérdése természetesen a kérdés előterében áll. Nincsen olyan jól gyümölcsöző vállalkozása ma az Egyesült Államoknak, mint a prémrókatenyésztés. Az átlagos tisztá haszon 80 százalékos. Kedvezőlenebb viszonyok mellett 30 százalékosot mindig elértek. De 200 százalékos jövedelmezőség sem ritka eset. Per-

sze ezek a dolgok nagy befektetést követelnek. Egy új farm alakítása elsőrendő tenyészállatokkal ezek persze szörnyen drágák, megfelelő fekvést és berendezést igényel. Szakszerű kezelése és egy sereg új tapasztalat nélkül nem igen várhat gyümölcsözővé. — Felmerül az a kérdés, mik lennének a prémállattenyésztés kibátársai országunkban? — A honi klíma minden esetben alkalmas lenne erre. Sőt igen kívánatos dolog volna, mert évente sok ezer aranyvándorol ki külföldre prémekért. A tenyészállatok beszerzésén kívül befektetés nincsen. A szaporulat évente átlag 100 százalékos. Az ezüstróka mindenévök, az élelmezés nagyobb gondot nem okoz, mert elhullott állatokat, halakat, sőt konyhaszemetet is megesszük. Sőt bogarakat és férgeket sem vetnek meg. Fontos az állatok tisztán tartása és a bunda rendszeres ápolása. A farm csak kisebb dróthálóval elrekesztett udvarból áll. Eddig nagy arányban csak az ezüstróka tenyésztik. A kék és fehér rókaival is kísérleteztek már, de eddig még kevés eredménnyel. Ezek, úgy látszik, erősebb sarki klímát követelnek. Azonkívül bundájuk sem olyan értékes, mint az ezüstróka prémje. Igen kívánatos lenne, ha nálunk is történnének kísérletek ezen irányban. Mindenesetre, ha bevállalunk is jó kereseti forrás válni belőle.

A kémno tragédiája.

Titokzatos halálest a lengyel fővárosban.

(Varsó, január 14.) Szenzációs eset tartja izgalomban a lengyel főváros lakosságát. A napokban a varsói vasúti hid közelében, egy elegánsan öltözött szép és fiatal nő holttestét találták meg. A nyomozás megindult és csakhamar kiderült, hogy a halott Madau Margot nevű hölgy, aki az utóbbi időkben a varsói élet egyik ismert alakja volt. Madau Margot körülbelül egy évvel ezelőtt került a lengyel fővárosba, ahol tanítónőnek adta ki magát. Foglalkozását meghazudtoló elegáns, fényűző életet élt és gyakran mutatkozott a varsói garnizon törzstisztjeivel. A politikai rendőrségnek gyanús volt a szép hölgy, aki állandó látogatója volt a citadellának is és letartóztatta, mint kémnőt. Bizonyíték azonban nem volt ellene. Letartóztatása idején

öt magasrangú, előkelő törzstiszt jelent meg a rendőrségen és kijelentették, hogy Madau Margot árthatlan és felelősséget vállalnak érte.

Az egyik tiszt pedig menyasszonyának is mondotta a szép kalandornőt. A következő napokban a „Gazeta Porana“ az egyik legelterjedtebb lengyel napilap szenzációs leleplezéseket közölt az állítólagos tanítónőről, akit idegen állam kémnőjének mondott. Erre a leányt jelentkeznie kellett minden harmadik napon a rendőrségen, azonban ezt a napokban elmulasztotta, mire a politikai rendőrség vezetője detektiveket küldött a lakására. Legnagyobb meglepetésükre zárva találták a lakást, amelynek ajtaját felfeszítették és házkutatást tartottak. A házkutatás szenzációs és váratlan eredményekkel járt. Az íróasztalán levelet találtak vélegényének címezve, amelyben kijelenti, hogy a gyanúsítások miatt megváltik életétől.

Nagyszámu levelet találtak még a különböző hadseregparancsnokságoktól. Mint a levelek bebizonyították, a szép hölgy állandó levelezésben állt német, angol, marokkói, francia, sőt még japán magasrangú törzstisztekkel is. Ezenkívül találtak egy hivatalos igazolványt a citadella parancsnokságától, amely szerint Madau Margot bármikor átléphetne a vár kapuját. Még egy levelet találtak a nő Danzigban lakó édesanyjától, amelyben kéri, hogy mielőbb hagyja el a lengyel fővárost. A rendőrség keresie az eltűnt kémnőt és holttestét a varsói vasúti hid mellett találták meg.

fején lőtt sebbel és mellette egy katonatiszti revolver.

Hogy gyilkosság áldozata-e, vagy öngyilkos lett, ezt senkisé tudja. A varsói közvélemény egyébként szigorú büntetést követel a magasrangú törzstisztek számára, mert egy szép nő kedvéért megfélekedtek a kötelességükről és az ország titkait kiszolgáltatták egy kémnőnek.

= Ragály lett Budapesten a kényszeregyezés. Budapestről táviratozzák: Budapesten a csődönkívüli kényszeregyezések gombamódra szaporodnak. Csak a mai napon 11 cég jelentette be fizetéseképtelenségét a törvényszéken. A Hitelezői Védegyelet szerint a csődönkívüli kényszeregyezés valóságos ragály lett.

Castiglioni ellen

beszüntették a büntető eljárást.

(Bécs, január 14.) Az utolsó hónapok legnagyobb közgazdasági szenzációja volt, amikor a szeszszindikátus afférai miatt Camillo Castiglioni és teljhatalmu helyettese, Neumann Gábor dr. ellen büntető eljárást indított a bécsi államügyészség. A hónapokon át tartott vizsgálat szerint sem Castiglionit, sem pedig Neumann Gábort semmiféle visszaélés bűne nem terheli és az ellenük beadott büntető feljelentésnek nincs alapja. A nyomozás már véget is ért az ügyben és csak napok kérdése, hogy a vizsgálatot formailag is befejezzék és a két pénzember ellen az eljárást megszüntessék.

A halálautó titokzatos sofförje.

Több gyilkossággal vádolják Ledereréket. Ledererné és sógorát átkísérték a budapesti ügyészségre.

(Budapest, január 14.) Lederer Gusztáv csendőrfőhadnagy rablógyilkosságával kapcsolatban most a rendőrség a kiderítetlenül maradt és hasonló módon végrehajtott rablógyilkosságok ügyében nyomoz. A lágymányosi rablógyilkosságban való részessége mellett szól az a körülmény, hogy a gyilkosságot teljesen azonos módon követték el, mint Kodelka meggyilkolását. Lederer Gusztáv, annak idején, amikor a lágymányosi gyilkosság történt, a Britannia-különítménynek volt tagja és a rendőrség előtt már abban az időben is ismeretes volt különböző atrocitásokból kifolyólag. Az ügyben nyomozó detektiveknek eszükbe jutott, hogy,

a Soltra-gyilkosság gyanúsítottjai között is szerepelt Lederer nevű főhadnagy.

Az irattárból előkeresték az aktákat és megállapították, hogy a Soltra-gyilkosság idejében az úcán lövöldöző Britannias-tisztek között Lederer Gusztáv is szerepelt. A lágymányosi gyilkosság újabb nyomozása során sikerült megállapítani, hogy Lederer Gusztáv és a bűnpártolás miatt letartóztatott öccse, Lederer Sándor banktisztviselő, épen abban az időben, mikor a Lágymányoson a feldarabolt hullát megtalálták, a kelenföldi laktányában teljesített szolgálatot. A kelenföldi laktanya pedig a Lágymányos közepén fekszik.

Az eltűnt vendég.

Épen a lágymányosi gyilkosság elkövetése idején Lederer Gusztávéknál vendég volt látogatóban, aki az éjszakát Lederer Tölgyfa-uccai lakásán töltötte. A ház lakóinak vallomása szerint

a vendég érkezését többen látták, azonban a házból való eltávozására senki sem emlékezik.

A látogatás idején Lederer főhadnagy otthon tartózkodott, de rövidesen elutazott Marosvásárhelyre, nem tudni, hogy milyen okból. Amikor Lederer azután visszatért, a vendég már nem tartózkodott nála. Lederer Gusztávné és Lederer Sándort a rendőrség kihallgatta a lágymányosi gyilkosságra vonatkozóan és bár sok gesztussal elárulták magukat, hogy nagyon jól tudnak a lágymányosi gyilkosságról, de eddig mindent tagadnak. Lederer Sándor épen úgy tagad most is, mint tagadott a Kodelka-féle gyilkosság ügyében, amelyben azután rövidesen beismerő vallomást tett. Lederer Gusztávot a rendőrség nem tudta kihallgatni erre vonatkozólag, mert a csendőrség

ügyészség még kihallgatás céljaira sem hajlandó a főhadnagyot kiadni.

Ledererné az ügyészségen.

Lederer Gusztávné és sógorát Lederer Sándort a rendőrségről ma szállították át az ügyészségre tolonkocsin.

Ehhez az aktushoz óriási tömeg gyűlt össze az ügyészség előtt és a tömegben a fegyőröknek kellett rendet teremteni. Ledererné, amikor átszállították, olyan kihívóan viselkedett, hogy a tömeg indulatosan tüntetett ellene. A rendőrségen, utolsó kihallgatásakor megfenyegette dr. Radocsay Jenő rendőrkapitányt, hogyha egy-két év múlva majd kiszabadul, akkor gondja lesz reá, amiért erélyesebb hangon szól, hogy ne hazudozzon. Lederer Gusztáv bűnperét a miskolci honvédtörvényszék tárgyalja, mert Gyöngyösről, ahol a csendőrségnél szolgált, csak ideiglenesen vezényelték Csepelre. Valószínű, hogy a főhadnagy bűnpörét előbb tárgyalja a katonai törvényszék, mint Ledererné és Lederer Sándor ügyét a polgári bíróság.

A halálautó sofförje.

A pozsonyi rendőrség nemcsak azt az eltűnt gazdag bécsi rokont kutatja, aki akkor volt vendége a Lederer-párnak, amikor még Pozsonyban laktak, hanem

Kopicsék tábornokot is,

aki Ledererné Pozsonyban lefoglalt leveleiben gyakran szerepel és már esztendőekkel ezelőtt eltűnt. Az Esti Kurir arról értesült, hogy Somogyi és Bacsó, a Népszava meggyilkolt szerkesztőinek halálautóját is Lederer vezette volna.

Ledererné a Reismann zongoragyáros ügyében sikerült tisztázni magát. A budapesti nyomozás arra is kiterjed, hogy Ledererék honnan szerezték több száz milliót érő lakásberendezésüket.

A brutális gyilkosok.

Dr. Minnich Károly és dr. Kenyeres Balázs törvényszéki orvosok ma boncolták fel a két hosszukás falúdában elhelyezett, megtalált hullarészeket. A szakértők megállapították, hogy a gyilkosok

hiheteilen brutalitással bántak el áldozatukkal.

A hullarészekről a börtön teljesen lenyúlták, a csontokat lehúsozták és minden egyes szervet teljesen kiöltözték. A törzset a gerincoszlop mellett egy bárdal kettévágták és az ugyancsak lenyúlt

zott mellkasnál szétválasztották az összes bordákat. A boncolásból a halál okát egyáltalában nem lehetett megállapítani, mert még mindig húnyzik az áldozat teste.

Uj gyilkossági vád Ledererék ellen.

Legújabb Budapestről érkezett távirati jelentés szerint ma megjelent a rendőrkapitányságon Zsigmond Gyula nyugalmazott rendőrkapitány és közölte azt a gyanúját, hogy Boros István butorgyári igazgatót 1921-ben Ledererék gyilkolták meg és dobták a Dunába. Boros épen ő előtte dicsekedett el, hogy a katonatiszt szép szöke feleségével viszonyt kötött. Borossal történt beszélgetése után nemsokára fogták ki a Dunából a butorgyári igazgató megcsónkított holttestét.

Radics levele a börtönből

Érdekes vita a paraszvezér szabadonbocsátásáról. — A magyar kormány cáfolja a Radicsal kötött állítólagos szerződést.

(Belgrád, január 14.) A zágrábi közvéleményt erősen foglalkoztatja az a tény, hogy a törvényszék vádtaácsa nem tudott dönteni Radics fogvatartása vagy szabadlábrahelyezése ügyében. A védők ugyanis beadványt intéztek a törvényszékhez, amelyben Radics István szabadlábrahelyezését kérték. A vádtaács foglalkozott is az ügyvel, azonban nem tudott határozatot hozni, mert a tanács tagok véleménye megoszlott, a tagok jele a szabadláb helyezés mellett, míg a másik fele a fogvatartás mellett foglalt állást, az elnök pedig nem akart szavazatával döntést provokálni. Ezért a törvényszék új tanácsot alakított, amely a legközelebb dönt az ügyben. A rendőrség újabb elfogott két levelet, amelyet Radics csempészett ki a fogházból. Az egyik védőjének, dr. Trumbicsnak ad utasításokat, a másikkban pedig a horvát parasztpártot és a választókat utasítja, hogy a választások alkalmával milyen magatartást tanúsítsanak. A levelek elfogása után Radicsot még szigorubb őrizet alá vették. A levelekben Radics utasítja választóit, hogy Horvátországban, Szlavóniában és Dalmáciában ne vegyenek részt a választásban, de minden áron akadályozzák meg azt is, hogy a többi pártok beszavazhassanak.

Hivatalosan jelentik: Hory Aurás belgrádi magyar követ tegnap megjelent a belügyminiszternél, aki előtt kormánya nevében kijelentette, hogy a magyar kormány sohasem kötött Radicsal semmiféle egyezményt.

— Az aradi rendőrség állatvédőrendelkezése. Az aradi rendőrprefektura elrendelte, hogy a mai naptól kezdve tilos az aprójószágokat lábukkal fogva fejfelé szállítani. A rendeletről értesítették az összes rendőrközegeket akik a rendelet megszegőit a kihágási bíróság elé állítják.

Bankból február 1-én az aradi Központiban.

SZÍNHÁZ
MŰVÉSZET

* Az aradi színház műsora. Szombat (január 17-én): Nótás kapitány, operette. Bemutató előadás. Premier-bérlés 1. Vasárnap: fél 3-kor: Mézeskalács, operette; fél 6-kor: Árvácska, operette; fél 9-kor: Nótás kapitány, operette. Hétfőn: Nótás kapitány, operette. Kedden: Nótás kapitány, operette. Szerdán: Nótás kapitány, operette. Csüörtökön: Nótás kapitány, operette. Pénteken: Ártatlan Zsuzsi, operette.

* Az aradi Thalia-kabaré minden újabb bemutatójával bizonyosságát adja annak, hogy nivós műsorral is lehet kabarét teremteni. Ma este ismét kitűnő új műsorral lépett a közönség elé a kabaré nagyszerű együttese. Bíró Lajos kedves kis darabjában, a „Gábor és Brigitta”-ban L. Kiss Mariska és Inke Rezső ragyogó művészi teljesítményt adtak. A rövid kis darabban is igaz embereket, érdekes karaktereket játszottak meg. A „Ma este itthon maradunk” és „Ripacséknál szógálok” című vígjátékok állandó derűltségben tartották a közönséget. Győző Aliréd utolérhetetlen humora, Gömör Emma kitűnő figurája és Gy. Orbán Ivy alakítása sok tapsot váltottak ki a közönségtől. A magánszámok közül Kallós Ferenc számai emelkednek ki. Kallós rövid idő alatt teljesen megnyerte az aradi közönség szeretetét. A rokonszenves művész kedves mókázásával sok kacagás forrása. Az új műsor háltározott sikert aratott. (—gh.)

* Kocian Jaroslav hangversenye az aradi Kulturpalotában. Kocian Jaroslav neve zsufoit házat vonzott a Kulturpalotába, de a hangverseny csalódást okozott. A cseh hegedűművész valamikor a világ legnagyobb hegedűművészei közé tartozott, de ma már csak nagyszerű iskolájának és technikájának szépségeit csillogtatja. Temperamentum és elmélyedés, a művészi zsenialitás kellei már hiányzanak Kocian játékából. Rideg és szintelen tonusa Glazounov és Csajkovszky hegedűkoncertjeivel csak udvariassági tapsokat váltott ki. Az apróságok már jobban tetszettek és így Dvorak szláv táncja és Suk—Kocian chanson d' amour-ja kedvesek és finomak voltak tolmácsolásukban. Novacek Perpetuum mobile-je és Dvorak humoreszkjei, valamint többi számai szintén nem tudták felmelegíteni a közönséget. Kísérője, Hasa Ottó zongoraművész művészi finomságokkal testet alá Kocian hegedűjátékát, s zongoraszóójával frenetikus tapsokat váltott ki. Elmélyedő zongoraművész, nagyszerű billentési képességekkel. (b. i.)

* Az aradi színház nagyszemélyi iránt szokatlan mérvű érdeklődés indult meg, a premier-előadásokra már az összes földszinti páholyokat eladta az igazgatóság, úgy, hogy páholyt már csak az I. vagy a II. emeleten lehet bérelni. Előnyök a bérelni óhajtoknak a kedvezményes jegyfűzetek is. Ezekből a fűzetekből 15 előadásra szóló páholy vagy 30 és 60 előadásra szóló földszinti könyvecskéket lehet venni, aki ilyen fűzetet vesz, 10 százalékos kedvezményt kap, azokivül a premier-előadásokon kívül helyét már előre biztosíthatja azzal, hogy szelvényét déli 12 óráig a meghatározott helyre beváltja. A színházi pénztár a szerdai nappal megkezdte a Nótás kapitány első hat előadására jegyek árusítását.

Terhelő vallomások a Roboz-fivérek ellen.

Izgalmas szövege Friedrich István és Roboz Imre között. — Roboz Imre mint „bünbak.”

(Budapest, január 14.) A Roboz-pör mai főtárgyalásán izgalmas jelenetek játszódtak le. Friedrich István volt miniszterelnököt hallgatták ki elsőnek, aki azt vallotta, hogy a baloldali politikusok közül igen sokan összeköttetésben álltak a megszálló román csapatokkal. Friedrich vallomása után Roboz Imre izgatottságtól remegő hangon próbálta bizonyítani, hogy Friedrich eleinte, együtt volt a román vezetőkkel, amit azonban Friedrich flegmatikus hangon cáfolta meg. Roboz egy kérdésére még kijelentette Friedrich, hogy neki nem fájt személyének támogatása, de a nemzeti hadsereg érdekeit látta veszélyeztetve Robozék működésével. Friedrich István elmondotta még, hogy Robozék lapja, a Pesti Élet a kormány, a hadsereg és a karhatalmi alakulatok ellen lázított. Állandóan publikálta, hogy hol vannak elrejtett fegyverek és titkos rendeleteket közölt a magyar hadsereg állítólagos riadókészültségről. Diamandi és Erdélyi román miniszterek kijelentették több ízben, hogy a Pesti Élet a románok lapja és az ő védelmük alatt áll. A következő tanu Ortutay Géza nyomozó volt, aki azt vallotta, hogy állandóan figyeiték Robozékát, akik folyton a megszálló tisztek társaságában voltak. Robozék lakását is román katonák őrizték. Robozék észreveték, hogy Ortutay figyelte őket, mire feljelentésükre a románok letartóztatták. Meg is verték úgy, hogy két foga kiesett.

Váry Albert koronabiztos-helyettes kijelentette, neki az a véleménye, hogy a Pesti Élet denuncialta a magyar hatóságokat. Nagy Károly detektívönök jelentést tett neki, hogy letartóztatták Robozékát, de a románok kiszabadították őket. Nagy Károly rendőrfőkapitányhelyettes hallgatták ki ezután, aki azt vallotta, hogy amikor Roboz Imrét letartóztatta, mert az Apostol-nyomda lerombolása körüli szerepe gyanús volt,

sát. A nagy érdeklődés itt is megnyilvánult és minden valószínűség szerint a kiváló operett sorozatos zsufoit házakat csinál Aradon. A pénztár d. e. 10—1-ig, d. u. 4—8-ig nyitva.

* Filharmonikus hangverseny. Fuvóshány, de főképen a színházi zenekar távolléte miatt a f. hó 22-re hírdetett filharmonikus hangverseny csak az egyesületi vonós zenekar fog néhai. Unger tanár örökébe lépett új karmestere Müttermüller József vezénylete alatt a Kulturpalota podiumán megjelenni. A műsor szebbnél szebb számai között olvassuk Dvorak egyik legpoetikusabb kompozícióját, az E-dur szerenadot. Arányi Ferenc, a világhírű hegedűművész — a hangverseny szólistája — az itt még nem hallott Sibelius versenyművet fogja előadni Kosa György zongorakísérettel. A filharmonikusok sulvt helyeznek arra, hogy a hangversenyt a közönség legszélesebb körének is hozzá férhetővé legyen és a belépti díjakat igazán mérsékelt árban állapították meg. A jegyárusítást mint már évtizedek óta ez alkalommal is a Scherhag cég (Földes palota) árusítja.

akkor idézést kapott a román cenzurára. Ott a tisztek jelenlétében Mezei tolmács rátámadt: — Hogy merete ön Roboz Imrét, aki a román hadsereg védelme alatt áll, letartóztatni?

Ennél a jelenetnél jelen volt Roboz Béla is. Másnap egy román őrjárat jelent meg a főkapitányságon, amely minden indokolás nélkül elvitte onnan Robozt. Később sem lehetett Robozékát letartóztatni, mert állandóan együtt voltak a románokkal és később velük együtt hagyták el az országot. Az elnök kérdésére még kijelentette, hogy a Pesti Élet minden szaván meglátszott, hogy a románok szöcsöve. Roboz Imre és a tanu között ekkor izgalmas szövege keletkezett, amit az elnök többször felbeszakitott. Roboz az kérdezte a tanutól, hogy lehet-e egyetlen bünbakot állítani a románok által elkövetett atrocitásokért, amikor ő csak a zsidóüldözések miatt volt ellenzéke a Friedrich-kormányának. Erre a tanu azt válaszolta, hogy sohasem volt Budapesten olyan zsidóverés, mint amilyenek a románok bevonulásának első napjain játszódtak le az uccákon. A román katonák a villamosokról szedték le a zsidókat és úgy verték meg.

Ezután Botár Béla rendőrfőtanácsost hallgatták ki, aki elmondta, hogy amikor megbízták azzal, hogy a kommunisták után nyomozzon, azt írta róla a Pesti Élet, hogy „zsidóvért früstököl és vajjon mit ehet vacsorára?” Nagy Győző detektívielügyelő a következő tanu, akit Roboz Imre megakadályozott kötelessége teljesítésében, sőt elkergette és megfenyegette, hogy a románokkal veregeti meg, mert a felsőbbség utasítására a Népszavánál nyomozni mert. Vozári Lajos detektívet. a következő tanu, akit Robozék megfigyelésére és letartóztatására rendelték ki, ezekkel a szavakkal támadta meg Roboz: „Pfüj pribékek! Megkapjátok a magatokét!”. S azután leköpte.

* Thalia Cabaret. Ma, csütörtökön este 9 órai kezdettel a „Thalia” a kedd este bemutatott műsorral lép újra a publikum elé. Az előadás érdekességét fokozza az, hogy az est folyamán szinre kerül Bíró Lajos I felvonásosa, melynek címe: Gábor és Brigitta. E darab címszerepét Fedák Sári és Rózsányi Kálmán játszották annak idején az Apolló kabaréban, az aradi bemutatón ezt a két ragyogó szerepet: L. Kiss Mariska és Inke Rezső játszik. Szinre kerül még két kedves tréfa: „Ma este itthon maradunk”, „Ripacséknál szógálok”, amelyben Győző Aliréd, Gömör Emma, Orbán Ivy fognak excellálni. Kallós Feri új kuplékkal és táncokkal. Jegyek elővételben Bauernél, Minorita palota.

Révai XVII. Lexikon elő-
jegyezhető
Göndör hírlapirodában, Arad. 10181

— Felhívás. Az elsőkerületi rendőrség felhívja Bösörmevényi Benedek tartalékos zászlóst, hogy irataiért jelenkezzen a rendőrségen.

Bosel öccse ellen
elrendelték a csődöt.

Bécsből táviratozzák: Boselnek, az ismert bécsi multimilliárdosnak már sok bajt szereztek fivérei: Bosel Alfréd és Oszkár. A bécsi bankvezér éveken át rendezte könnyelmű adósságaikat és fizette ki váltoikat, néhány hónap előtt azonban meguntta ezt és azóta megtagadta a fivéreért való fizetéseket. Erre az egyik fivérnek, Alfrédnek hitelezői a bíróságnál csődöt kértek Bosel Alfred ellen, amit a bíróság el is rendelt. Érdekes, hogy a csödbekertült Bosel Alfred, akinek egyébként vagyona nincsen és így a hitelezők bajosan fognak majd pénzüknöz jutni, bátyjának Bosel Zsigmondnak villájában lakik.

Megölle a nővérét.

A feltékenység gyilkossá csinált egy tizenöt éves lánykát.

Clujról jelentik: Megrendítő családi dráma történt tegnap a Cluj mellett levő Kolozsbonc községben. Sebes János odaváló gazdag polgárnak két szép fiatal leánya volt: a tizenöt éves Sári és a tizenhétéves Ilona. A családhoz járt Durdás Gábor odaváló jómódú fiatalember, akit az öreg Sebes is szívesen látott. Durdás udvarolt a lányoknak, de figyelmével különösképpen az idősebbik lányt tisztelte ki. Tegnap be is vallotta Sebes Durdásnak, hogy szereti és hogy feleségül is óhajta venni, amibe a lány beleegyezett. Az esti órákban, amikor csak a két testvér volt odahaza, a fiatalabbik lány amikor értesült arról, hogy a csinos legény nem őt, hanem nővérét választotta, bosszút forralt. Felkapott egy fejszét és hátulról orozva lesújtott nővére fejére. A szerencsétlen lány kettéhasított koponyával, holtan bukott a padlóra. A tizenöt éves gyilkos lány erre magához vett egy élesre fent kenyhakést és átsietett a közlben levő Durdás Gábor lakásába. Itt a legény évdni kezdett a rendkívül izgatott lánnyal, aki egy hirtelen mozdulattal mellbe szúrta a legényt, majd ajultán összerogyott. A sebesülés nem volt súlyos és Durdás ölbekapva átvitte a lányt apja lakására, ahol boralmas látvány fogadta. Arája vértócsában, holtan fekiútt a földön. A csendőrség letartóztatta a fiatal gyilkost, aki azonban önkivületlen állapotban rekszik és így nem lehet kihallgatni. A szerencsétlen Sebes Ilonát óriási részvét mellett temették el.

MULATSÁG

— Az „Iparosbál” lesz az előjelek szerint az idei farsangi szezon meglepetése. Az elmúlt évben megtartott „Iparosbál” alkalmából is meglepetéssel tapasztalta a termetet zsufo-lásig megtöltő közönség, hogy a minden várakozást felülmuló díszítést csak az iparosok aidozatkészsége tette lehetővé. Ugyanis az iparosbál tiszta jövedelme a létesítendő Iparos agmenház alapja javára fordítatik. Ezen nemes cél által vezéreltetve, a villanyfelszerelési munkálatok nagy költségeit az idén is a díszítést végző Gáspár Árpád a sajátjából fedezi és a többi munkálatokat végző iparosok is csak a készíadásokat számítják fel és ezért az idei iparosbál még fényesebb és szebb lesz, mint a múlt évi.

HIREK

Martirok és fenevadak

Franciaországban immár harmadik halottját temetik a rádiumnak. Ez a titokzatos elem, mely a beteg testbe új életet sugároz, elpusztítja az egészséges életet és minden orvos, ki a rádium gyógyító erejének kutatásával szolgál, akar tenni az emberiségnek, föláldozza magát érte. A rádium kutató: martír. És ennek a martíriumnak diadalmát most, rövid idő alatt, három kiváló francia orvos kopsorsója körül dereng. És most itt vannak a másik emberi végtelenség képviselői: a Haarmannok, Denckek és Ledererek. Nem kell-e azt kérdeznünk, hogy e két ember-fajta közül mindkettő valóban ember-e? Mert vagy az egyik érdemli ezt a nevet, vagy a másik, mindkettő azonban nem foglalható abba az egyébként is végtelenül tág keretbe, melyet a tudomány a „homo sapiens” névvel az emberi lények nagy családjának kijelöl. Igaz, vannak jó és rossz emberek: két világ. De ha elgondoljuk ama bibliai kijelentést, hogy Isten egykoron a maga képére teremtette az Embert, akkor istenkáromlás volna elhinni azt, hogy ezek a jó és Rossz határain túl élő emberi fenevadak ugyanugy teremtményük képét viselik, mint ama szent és csodálatos martirok, kik meghaltak az Emberiség üdvéért. Nem, ez el nem lehet! Mert vajon, ha ezek az emberdarabok és minden kannibáli vérszomját felülmúló gyilkosok részesei az Emberiség nagy családjának, akkor kérdeznünk kell: érdemes-e az Emberiség arra, hogy érte egyesek föláldozzák magukat? Osszuk tehát három részre az emberi fajt: a martirok kis családjára, kik életükkel váltják meg a másik család, az embermüllők üdvét és a harmadik nagy családra, az emberi fenevadakéra, kik mind e kettőn kívül állnak, kik önmagukat nem áldozzák föl és a mások önfeláldozását nem érdemlik és akik életükkel az egész emberiség tekintélyét, magába vetett hitét veszélyeztetik. Vajon lesz-e kor, melyben az új krisztusi martirok fölajánlott élete megszabadítja átkától: nemcsak betegségétől, hanem bestiától is?...

— A trónörökös Rómában. Rómából táviratozzák: Mussolini miniszterelnök ma megjelent a pályaudvaron Károly román trónörökös fogadására, aki ma átutazott a római pályaudvaron.

— Beteg Arad prefektusa. Georgescu János aradi prefektus pár napos tartózkodásra Bécsbe utazott. A prefektus betegségének gyógykezelése miatt keres fel egy bécsi orvos-professzort.

— Katonakötelesek jelentkezése. Az aradi hadkiegészítő parancsnokság felhívja az 1925. korosztályú katonaköteleseket, hogy február 2-án jelentkezzenek a várban a hadkiegészítő parancsnokság hivatalos helyiségében.

— Megbüntetett bérkocsis. Az aradi államrendőrség kihágási bírósága a 41. számú bérkocsistól 15 napra megvonta a hajtási engedélyt, mert bérkocsiját átadta egy olyan embernek, aki nem rendelkezik hajtási igazolvánnyal.

Lederer a fehér idők hóhéra volí.

(Budapest, január 14.) A rendőrfőkapitányságon egyre szaporodnak az adatok Lederer Gusztáv ellen. Komoly vallomások vannak arról, hogy a kommun utáni események idején Lederer Gusztáv a dunaiölvári Korona-szálló tulajdonosai, egy Stein nevű kereskedőt és Csepelen három kommunistát sajátkezűleg akasztott fel. Lederer a kivégzésekben valóságos kéjelgett.

Külföldi segítséget kér a magyar ellenzék Bethlen ellen.

Panaszirat az Emberi Jogok Ligája előtt.

(Páris, január 14.) Az Emberi Jogok Ligájának mai ülésén olvasták fel Nagy Vince, Ruppert Rezső, Farkas István és Propper Sándor magyar nemzetgyűlési képviselők által aláírt táviratot, amelyben a magyar kormány ellen vádaskodnak és a jelenlegi magyar viszonyokkal indokolják, hogy a nemzetgyűlés üléseitől távolmaradnak. A táviratban tiltakoznak a jelenlegi magyar kormány politikája ellen és Herriot francia miniszterelnöknek és a francia demokráciának támogatását kérik. Az ülésen megjelentek

— Öreg tanítók tömeges nyugdíjazása. Romániában az állami tisztviselőknél eddig még nem vezették be az úgynevezett B. listát, amelyet csak egy ma érkezett miniszteri rendelet helyezett érvénybe. Az aradi tanfelügyelőségre ugyanis ma rendelet érkezett, amelyben felszólította a tanfelügyelőséget, hogy a 60 éves vagy azon felüli állami tanítókat írja össze. Ezenkívül össze kell írni azokat az idősebb tanítókat is, akiket valamilyen szellemi vagy testi fogyatkozásuk képtelenné teszi arra, hogy a tanítást rendszeresen elvégezhessék. A listát a minisztérium elé terjesztik, amely nyugdíjazni fogja ezeket a tanítókat. Akik szellemi vagy testi fogyatkozásuk miatt kerülnek a listára, azokat egy orvosbizottság vizsgálja meg, amelynek véleményét szintén a minisztérium elé terjesztik.

— Temetés. Westfried Marcel, a világosi cognacgyár r. t. volt tisztviselője, a múlt évben tragikus körülmények között elhunyt. Holttestét most Aradra hozták és e hó 15-én d. u. 5 órakor helyezik örök nyugalomra az aradi izr. temetőben.

— Magyar egyetemi hallgatók Törökországban. Konstantinápolyból táviratozzák: Ma a magyar egyetemi hallgatók egy nagy csoportja érkezett meg Konstantinápolyba, a melynek a törökországi viszonyok tanulmányozása a célja. A magyar egyetemi hallgatókat a pályaudvaron ünnepélyes keretek között fogadták. A pályaudvar épülete magyar és török zászlókkal volt feldíszítve, majd a pályaudvaron megjelent török zenekar a magyar himnuszot játszotta, amely után lelkes hangon üdvözlő beszédek hangzottak el. Az üdvözlő beszédekben a török-magyar barátság kiépítésének szükségességét hangsúlyozták. A magyar vendégek először a konstantinápolyi egyetemet látogatják meg, amely után sorra veszik a nevezetesebb török intézmények meglátogatását.

— Gyilkosság egy borkabátért. Budapestről táviratozzák: Mezőkeresztesen Kurucz Mártonné 62 éves özvegyasszonyt egy Kodor Gyuia nevű 27 éves csavargó meggyilkolta. A csavargó kést dobott az özvegyasszony szívébe, majd egy vasfazékkal szétverte a koponyáját. A csavargó azért követte el a gyilkosságot, hogy az özvegyasszony fiának a borkabátjához hozzáfuthasson.

Szende Pál, a Károlyi-Kormány volt pénzügyminisztere, valamint Veér Imre, a magyar köztársasági párt külföldre szökött vezére, akik beszédekben a magyar kormányt támadták és külföldi segítséget kértek ahhoz, hogy a titkos választójog Magyarországon bevezetessék. Az ülés elfogadta a Magyarország belpolitikájába való beavatkozásra vonatkozó javaslatot és elhatározta, hogy a titkos választójog érdekében sikeres szöklőnek és kitartásra buzdítja a passzivitásban levő ellenzékét.

— Mórincz Zsigmondné balesete. Budapestről táviratozzák: Mórincz Zsigmondnak, a kitűnő magyar írónak a felesége nagyjoku idegessége miatt a szokottnál több veronált vett be. A mérgezést egyedül otthon levő kisleánya vette észre, mert a nagyobb leánya nevelőintézetben van és férje már hetek óta vidéken tartózkodik. Mórincz Zsigmondnét beszállították a klinikára és már túl van a veszélyen.

— A kuvini titokzatos halál. Mai számunkban megírtuk, hogy Joca György CFR. fékezőt a csendőrség letartóztatta azzal a gyanúval terhelve, hogy régi haragját Ardelean Györgyöt revoiverrel agyonlőtte. Az eset érdekes előzményei a következők: Ardelean és Joca már évek óta elkeseredetten haragos viszonyban élnek egymással. A napokban az egyik kuvini kocsmában találkoztak egymással. Mindkettő itta, állapotban volt és Joca meghívta Ardeleant, igyék vele. Ardelean ekkor eleget tett a meghívásnak. Együtt mentek el Joca lakására és néhány perc múlva revolverdörrenés hallatszott. Joca pedig futva menekült lakásáról. A herojánó szomszédok holtan találták meg Joca kertjében Ardeleant. Jelentést tettek az esetről és üldözőbe vették a menekültöt, aki Gyorok felé szaladt. Egy gyoroki péküzletben találták meg. A csendőrség gyilkosság gyanúja miatt letartóztatta a fékezőt, aki kihallgatásakor konokul megmaradt amellett, hogy Ardelean öngyilkos lett. A gyilkossággal gyanúsított fékezőt, aki egyébként rokona is a meggyilkoltnak — holnap az aradi ügyészség fogházába kísérik.

— Munkanélküliek tömeges öngyilkossága Budapesten. Budapestről jelentik: Az utóbbi évek súlyos és zavaros viszonyai következtében nagyszámú öngyilkosság történt az elmúlt év folyamán a magyar fővárosban. 1924-ben Budapesten 1600 öngyilkosság és öngyilkossági kísérlet történt. A pesti életuntak közül a munkanélküliek szerepeinek nagyobb számban, mert hatvan százalékát teszik ki az öngyilkosoknak. Megdöbbentő jelenség az, hogy minden korból lehet köztük találni, mert öngyilkosságok kilenc éves kortól 94 éves

korig történtek. A mai viszonyokat jellemző jelenség még az, hogy az öngyilkosok 75 százaléka intelligens ember és közöttük sok B. listás volt. Mint a megfigyelés igazolja, a szerelmi öngyilkosságok száma jelentősen kisebb lett és az öngyilkosok legnagyobb része munkanélküli. Mostanában csak a rendkívül mély lelki életet élő, vagy egészen naiv emberek követnek el szerelmi öngyilkosságot.

— Sváb képviselők a liberális pártban. Dr. Kausch Mihály országgyűlési képviselő, a bánáti sváb néppárt elnöke, dr. Frecot ügyvéd, a néppárt titkárával együtt tegnap mejelent Bucarestben Brătianu Jonel miniszterelnök előtt és ünnepélyesen bejelentették, hogy a sváb néppárt megszűnik és beolvad a liberális-pártba. A miniszterelnök örömmel vette tudomásul az új tagok bejelentését.

— Elfogott zsebmetsző. Ma délután jó fogást csinált a Timisoara-Józsefvárosi állományi rendőrség. Tettenérte és letartóztatta Georgescu Radu hírhedt zsebmetszőt, akit beszállítottak a timisoarai ügyészség fogházába.

— Elítélt betörők. A timisoarai törvényszék ma Dukár István és Kapola Dénes rovoitultu betörőket, többrendbeli bűncselekményért negy évi börtönbüntetésre ítélte.

— Fabál február 7-én Aradon, a Központban.

— Tánciskola. Gencsyné új kezdő és haladó tánc colont kezd folyó hó 15-én Aradon a Fehérkeresztben este 8 órakor.

— Kereskedelmi Alkalmazottak bálja január 31-én az aradi Központban.

— Meteor-bál február 7-én.

— Z. Várad Margitnál különféle szép jelmezek köcsön kaphatók. Arad Str. Consistorului 5. III. em.

S. O. S. Könyvek szigete.

Reclám harisnya ... 75 Lei.
Flor harinyák minden színben ... 95 Lei.

Sveid himzések, gyönyörű minták, csipkék minden széléségben

Hoffmann Sándornál Arad.

Kérom a kirakatokat megtekinteni. 314

S. O. S. Könyvek szigete.

L'ILLUSTRATION

megérkezett

L O B L Hirlapirodában,

Arad, előfizetőknek 310

30 leleért házhoz szállítva kapható

Rabszolgák királynő

Ösütörtök, péntek és szombaton

Korda Máriával és Beregi Oszkárral

az aradi Apollóban

KÖZGAZDASÁG

Az Aradi Polgári Takarékpénztár egy éve.

Alaptőkeemelés készül a legközelebbi közgyűlésen

Az Aradi Polgári Takarékpénztár mai lapunkban a nyilvánosság elé terjesztett mérlegének imponáló adatai igazolják ezen intézet közismert nagyságát. Nem akarunk a mérleg minden nagyobb térelére kitérni, hanem arra akarunk itt csak rámutatni, hogy ezen intézet nem kevesebb mint 117 millió betétállománnyal rendelkezik, olyannal behát milyennel csak nagyon kevés elsőrangú takarékpénztár dícselkedhetik és amely fényesen igazolja a Polgári Takarékpénztárral szemben a nagyközönség részéről megnyilvánuló, közismert bizalmat. A mérleg másik oldalán feltűnik, hogy a kiherélésének összege 132 millió lejt tesz ki. Ez a bizonyítéka annak, hogy ezen intézet nagy mobilitása folytán állandóan nagy tőkék felett rendelkezik. A Polgári Takarékpénztár egyébként közismert kulantériájáról és arról, hogy a legnehezebb időkben sem mondotta fel bármely adósának kölcsönét, sőt állandóan új kölcsönök engedélyezésével áll ügyfelei rendelkezésére még pedig oly kuláns kamattal mellett, mely csakis elsőrendű intézetnél lehetséges.

Érdekes adata a mérlegnek még, hogy a főintézeti székház, 8 fiókszékház, 2 gőztéglagyár hozzávaló 60 hold szántófölddel, nagy faültet és 3 berlini 4 emeletes palota összesen csak 908,414 lejlet szerepel. Ezen ingatlanokban rejlő és más latens tartalékai meghaladják az egész részvénytőkét és az összes nyílt tartalékokat.

Ügyfelei pedig állandóan szaporodnak. Azáltal, hogy ezen intézet vidékünk leggazdagabb lakosságát — a svábságot — érdek szférájába vonta, nemcsak a mobilitás, nobilitás és szolidaritás, valamint a jól megalapozottság jellemzők, hanem fejlődése is oly rohamos, hogy bátran állíthatjuk, hogy ma már országunk vezető intézetei sorában foglal el igen előkelő helyet. Eddig a Polgári Takarékpénztár a leggazdagabb sváb községek 17 legjobb intézeteivel fuzionált és azzal, hogy legutóbb magába olvasztotta a Németcsanádi Népbankot és a Máriaöldi Takarékpénztárt a Bánát legdusabb börtérő vidékén vetette meg lábát. A Polgári eleinte csak az aradvidéki németajku községekben terjeszkedett, de a legutóbbi 5 évben Temes- és Torontálmegyék legjobb sváb községeit is hálózatába vonta s ma már 20 fiókkal bír és pedig a következő helyeken: Almáskamarás, Tschanad, Engelsbrunn, Elek, Glogovatz, Gottlob, Grabat, Grossjetscha, Lenauheim, Lippa, Marienfeld, Neuarad, Neudorf, Neupanat, Perjamosch, Sanctanna, Sanctmartin, Schöndorf, Triebswetter, Zaderlach. — Van ennek az intézetnek ezenkívül Ujszentannán és Eleken gőztéglagyára és utóbbi községben nagy puhafüzlete, mely a magyar-román fakereskedelemben közismerten jelentékeny szerepet játszik. Mindhárom vállalat kitűnően prosperál és nagyban járul

hozzá az ideai fényes mérleghez. A folyó hó 25-én tartandó 37-ik rendes évi közgyűlésén ezen intézet — amint értesülünk — eddigi 21 milliót kitevő saját tőkének 32 millióra való felemelését fogja elhatározni olyképen, hogy minden régi két darab nagy részvény után joga lesz a régi részvényesnek egy új részvényre 510 lejes árbán és minden ilyen két optált részvény után egy darab ingyen részvényt is kap a takaréktól a tartalékalap terhére. A Polgári Takarékpénztár nagy tartalékai folytán azom kellemes helyzetbe jutott, hogy régi részvényeseinek hűségét azzal kívánja honorálni, hogy ezen mostani emissio folytán minden 2 darab optált részvény után egy darab gratis részvényt ad a részvényeseknek. Ezen kibocsátási feltételek olyan előnyök a régi részvényesekre, hogy bizonytal minden régi részvényes fog elővételi jogával élni különösen akkor, midőn hírlék, hogy az osztalék bruttó 80 lejből lesz megállapítva. Ezen osztalék még a mai drága kamatviszonyok mellett is magas s az ujonnan optált részvények után bruttó 24 százalékot tesz ki, ami a most alkalmazni szokott betétkamattal is túlhaladja.

Zürichben 2.65, Párisban 9.70 a lej kurzusa.

HELYI VALUTAÁRAK. (Január 14.) Francia frank 10.50, svájci frank 38, dollár 192, dinár 3.10, szokol 5.80, lira 8.20, angol font 930. **Kifizetések:** Budapest 365, Bécs 364, Prága 5.85, Milánó 8.20, London 930, Páris 10.50, Newyork 192.50, Belgrád 3.10, Zürich 37.70.

ZÜRICHI TŐZSDENYITÁS. (Jan. 14.) Amsterdam 209.12.50, Newyork 518.50, London 2471.50, Páris 27.70, Milánó 21.55, Prága 15.55, Budapest 0.0071.75, Belgrád 8.40, Bucuresti 2.65, Varsó 0.0001, Bécs 0.0072.85.

ZÜRICHI TŐZSDEZÁRLAT. (Január 14.) Amsterdam 209, Newyork 519.25, London 2471, Páris 27.70, Milánó 21.57, Prága 15.55, Budapest 0.0071.75, Belgrád 8.40, Bucuresti 2.65, Varsó 0.0001, Bécs 0.0072.85.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT. (Január 14.) **Kifizetések:** Páris 10.46, London 929, Newyork 193.75, Milánó 8.18, Zürich 37.50, Bécs 0.0027.25, Prága 5.85. **Valuták:** Napoleon 730, aranyárka 44.50, leva 1.33, török lira 1.05, angol font 925, francia frank 10.75, svájci frank 38, lira 8.20, drachma 3.25, dinár 3, dollár 191.50, lengyel marka 0.000035.50, osztrák korona 0.0028.50, magyar korona 0.0026.50.

BUDAPESTI ÉRTEKTŐZSDEZÁRLAT. (Január 14.) Magyar Hitel 498, Osztrák Hitel 188, Salgó 555, Rima 148, Ganz-Danubius 3.338, Közszén 3.300, Szlavonia 70, Schlick 54, Kereskedelmi Bank 1.135, Cukor 2.475, Csáky 10, Ofa 558, Hazai Takarékpénztár 3.210. — (A számok ezresekben értendők.)

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEGYZÉSEI. (Január 14.) Belgrád 1179—1185, Bucuresti 374—375, Páris 3869—3889, Prága 2175—2187, Milánó 3013—3029, Newyork 72.520—72.900, Bécs 101.75—102.25.

A budapesti nemestémpiac árai. Egykoronás 6150—6350, kétkoronás 12.360—12.700, forint 16.500—17.000, ötkoronás 31.500—32.500, ezüst 1500—1550, arany 50.500, tizkoronás 159.000, huszkoronás 316.000—320.000, platina 210.000—222.000 korona.

— Az aradi adóhivatalok új hivatalos órái. Az aradi pénzügyigazgatóság adóhivatalainál a holnapi naptól, 15-étől kezdődőleg délelőtt 8 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig tartanak hivatalos órákat a felek számára is. Az adóhivatali pénztárak, hogy az adók befizetését megkönnyítsék, a délutáni órákban is tartanak a közönség számára pénztári órákat.

— Termésrekvirálás Aradmegyében. Az új terményrendelet végrehajtására Aradvármegye is megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy a megye községeiben is eleget tessenek a miniszteri rendeletnek. Minden községben megalakul az ellenőrzőbizottság, amelynek tagjai a községi jegyző, mint a belügyminiszter képviselője, a csendőrsparancsnok, a hadsereg képviselője és a községi bíró. A községi ellenőrzőbizottságok feletti felügyeletet dr. Lázár Ágoston alispán gyakorolja. Hogy szükség lesz-e rekvirálásokra, azt ma még nem lehet tudni de miután egyes községek tiszteltatása és szükséglete még nem tökéletes, valószínű, hogy kisebbmértvű rekvirálásokat fognak eszközölni.

MOZI

xx A „Rabszolgakirálynő“ nagy sikere az aradi Apollóban. Rieder Haggard regénye után készült a monumentális film, amelyet Kertész Mihály a nagyszerű rendezőművész alakított filmre. A hatalmas 8 felvonásos film főszereplői, Korda Mária, Orlette Marchall, Beregi Oszkár és Adelaguid Milán. A Rabszolgakirálynő eseményei Egyiptomban játszódnak le a zsidók üldöztetése és kivonulása idején. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Jegyek elővételen válthatók az Apolló elővételi pénztárában. A nagy történelmi film-dráma szombatig szerepel az Apolló műsorán.

Ma, csütörtökön vigjáték-est az aradi Urániában. Ma, csütörtökön rendkívül érdekes legújabb vigjátékok nagyszerűen összeválogatott csoportját mutatja be az Uránia mozgószínház. A vigjáték-est műsorát még pénteken és szombaton vetíti az Uránia. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

xx Jön! A Könyvek szigete — S. O. S.

xx Az aradi „Lux“ mozgó délután 3 órától folytatólagosan vetíti a szezon slágerét, Gigolette II.-ik részét. A legkeményebb sziveket is megindítja, a legmakacsabb szemekből is könnyeket fakaszt ez az óriási film, amelyhez hasonlót keveset látott Arad város közönsége. Gigolette II.-ik része szombatig marad műsoron.

Cenzurat: Prefectura Județului.
Felelős szerkesztő: RETHY JÓZSEF.

S. O. S. Könyvek szigete.

Farmodont fogkrém és szájviz [főlerakata: Farmacon nagydrogéria, Timișoara]

Az aradi Uránia színházban MA

Zigottó vigjátékok.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget. ÉRTESETÉS.

Van szerencsénk a t. kereskedőknek tudomására hozni, hogy az ideiglenes szállítási vállalattal az összeköttetésünk megszűnt, miáltal fenti vállalat ezentúl nevünkben árut felvenni nem jogosult. Gyűjtőhelyünk január elseje óta

KLEIN SZÁLLÍTÓ. TELEFON 316, színházépület hátsó bejáratával szemben. Teljes tisztelettel, 261 UNIO szállítási vállalat Timișoara.

Sámuel Arnoldné

tisztelettel értesíti a n. 6. hölgyközönséget, hogy 305 női divattermék Arad, Piața Luther (Luther-tér) 3 II. emelet, ajtó 15. helyezte a...

Mélyen leszállított árak
női és leányka kabátokban

PLESZ

központi ruháruházaiban, Arad,
a színház hátsó bejáratával szem-
ben. — Kérem a címre figyelmét.

15% engedmény január hó 15-ig.
Kérem kirakataim megtekintését.

4890

ILLITS BRISTOL-SZÁLLÓ

BUDAPEST

216

Dunaparton, minden elképzelhető kényelem-
mel. Elsőrangú Duna-étterem és polgári étte-
rem. Kitűnő konyha. Kávéház. Mérsékelt árak.

Nyugdíjas

vagy elhelyeszkedni kívánó nem nagy
igényt intelligens urat keres

kereskedelmi vállalat

levéltárnoki és egyéb adminisztrációs
irodai munkára. — „Középkor” jellegű
ellátott ajánlatok Rudolf Mosse (Sándor
hírlapiroda) Arad adandók le. 10181

4424

Használt, de jó állapotban levő

Gatter

keresek megvételre. Ajánlatokat

Braun Fülő,

Chisineu-Ardeal (Kisjenő) címre
kérek. 257

Rudolf Mosse 9543.

Keresek nőten

GYÜMÖLCSFA-ISKOLA KEZELŐT

ki egy gyümölcsfa-iskolát önál-
lón kezelni s vezetni tud. Aján-
latok fizetési igény és eddigi
működés megjelölésével Melsin-
ger Ágoston Bachmea tud. Tár-
nova-micá küldendők.

Ugyancsak amerikai alanyvessző kereste-
tik megvételre. 10180

Leltározás miatt
az összes raktáron lévő cipők
mélyen leszállított árakon kaphatók

Lányi Marcell

alpözületében
Arad, Erdélyi
Hitelbank épület.

**Nem közönséges
kávépótlék,**

hanem a legkedveltebb pótkávé a
régiben bevált „FRANCK”), amely
tiszt és válogatott nyers anyagból
készül. — Elismert! Hogy kiváló jó
az íze, kellemes a zamatja; gyönyör-
ű a színe és hogy a legkiadósabb
kávészítésre.

Saxonia Nr. 3351.

) Védjegy: Kávécáráló.

438

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját esavak szerint számítjuk. — Minden szó
hirdetési ára hétköznap 2 lej 80 bani, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 3 lej, illetve 6 lej. — A vas-
tagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az
apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög; hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy a olyan apróhirdetés szövegét, amely tartalmánál
olyva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Levelezés.

INTELLIGENS, fess középkorú asszony
ezúton keresi feltétlen fess, intelligens
uriamber diszkrét barátságát „Érdek nél-
kül” jellegre levelet az Aradi Közlöny
kiadóháza kérek. 313

KÉREM azon urat, ki kedden délben az
aradi Fehér Kereszt étteremben velem
szemben ebélt, írjon „Akarom” jellegre
az Aradi Közlöny kiadóhivatalába a lap-
ban jelezve. 311

Alkalmazás.

IRODAI GYAKORLATTAL bíró kisasz-
szony mint kiegészítő munkaezrő azonnal
alkalmazást nyer. Ajánlatok „Megbízható
10” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalába intézendők. 1000

LAMPAERNYÖK készítését legmoder-
nebb kivitelben olcsón vállalom. Cim az
Aradi Közlöny kiadóháza. 300

MINDENES szakácsnő felvétetik. Cim az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 190

KERESK vidékre házvezetőnőnek in-
tel-
ligens 35 év közt ill. özvegy vagy elvált
gyermektelen uriaszonyt. Bővebbet az
Aradi Közlöny kiadóháza. 230

ÜGYES bejárónőt keresek reggeli órák-
ra Molnár, Arad Str. Take Ionescu I.
305

KIFUTÓ PIU felvétetik az Agronomiai
Biztosító r.-t.-nál Arad, Str. Closca 15.
307

MINDENES szakácsnőt 40—50 év kö-
zött azonnali belépésre keresek Arad,
Str. Porumbaru 14. (Knežich Károly-u.)
300

ÜGYES FÜSZERKERESKEDŐ SEGÉD
jó bizonyítványokkal, aki italszakmában
is feltétlen jártas és önállóan is tud dol-
gozni, azonnali felvétetik. Személyesen
jelentkezők előnyben, alkalmazás esetén
költséget megtérít. Fuchs Gurahont.
309

MEGBÍZHATÓ fiatalember kereskedel-
mi érzékkel, néhány éves gyakorlattal,
eddigi működés és fizetési igények meg-
jelölésével mielőbbi belépésre kerestetik,
esetleg vidékre is. Ajánlatokat „Agilis”
jeligen az Aradi Közlöny kiadóháza. 306

HIVATALNOKNÓ gyakorlattal, gyors
és gépirni tudó, könyvelésben jártas, mj-
előbbi belépésre kerestetik. Ajánlatok
„Nagykereskedés” jellegre az Aradi Köz-
löny kiadóháza intézendők. 296

ÜGYES mindenféle leány felvétetik.
Franck cukrászda Arad, Str. Eminescu
(Deák Ferenc-u.) 6. szám. 312

KÉT ügyes droguista segédet felvesszünk
Kigyó nagydrogeria Arad. 10182

Lukács.

NAGYON CSINOS 1 szobás belvárosi lak-
ást elcserélném hasonlóval. Cim az Ara-
di Közlöny kiadóháza. 251

KÜLÖNBEJARATU üres szobát keresek
Cimeket kérem „Vidéki” jellegre az
Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 320

Vétel és eladás.

KELENGYE vásznakot legolcsóbban
Strasser divatruházában kaphat a Lute-
ránus templommal szemben Aradon. 156

IPAR és NÉPBANK részvényt megvétel-
re keresek. Ajánlatokat ár megjelölésé-
vel. K. I. jellegre az Aradi Közlöny kiadó
hivatalába kérek. 267

KIS SINGER-varrógép, különböző butor
darabok, szőnyegek, török sálak, csillá-
rok, komplett ebédlő, háló és szalon be-
rendezések, tükrök, fotelek, dísz tárgyak,
esetleg ruhára tekercs eszleke keleme,
díszpárna lezatok, damaszt asztal-
neműk, kézimunkák, dohányzó asz-
tala, gyermek hintaszék, hintaszék,
ékszeres, ezüst evőeszközök, antik
szalon gyermekágy, garderob szek-
rény, gyönyörű vázák, álló petroleum
lámpa festmények stb. eladó. Arad, Str.
Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em.
jobb. 1000

RÉGI KÖNYVEKET előnyös áron vásá-
rol Sándor hírlapiroda Arad. 10180

ÜZLETI KÖNYVEK hitelesítve, nyomtat-
ványok, írószerek jó minőségben olcsón
Max Molnár si Comp. Arad, Str. Brătianu
sarok üzlet, 16postával szemben. 5282

HENGERCSOMAGOLÓ papir vastag és
vékony állandóan kapható Knieszer
könyvkereskedőnél Arad, Str. Tudor Vla-
dimirescu (Dobó-ucca.) 6581

EZÜST TALCÁKAT, ezüst tárgyakat,
szőnyeget, antik órákat és antik tár-
gyakat, egész szoba berendezéseket,
egyebutordarabokat, dísz tárgyakat stb.
bizományba veszek Arad, Str. Consis-
torului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb.
1000

SOHASEM fog más szappanna! mosdani
aki egyszer Földes-Hehs Borax szappan-
nal mosdot Nagyszecruen habzó, jó illatu
pompás készítmény. 51

ZONGORA Lira produktív Genosi schait
rézpáncélos rövid keresztthrus eladó.
Boross ügynökségnél Arad, Str. Consis-
torului No. 9. volt (Batthyány-u.) 304

MOZIGÉP, pathé, villany és mész vilá-
gítással olcsón eladó Arad, Str. Numa
Pompiliu 21. 318

ZONGORA automata 12 darabot játszó
vendéglőbe és moziba alkalmas olcsón
eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhiva-
talában. 319

MODERN szép ebédlő, kitűnő állapotban
börzsekkel áron alul sürzősen eladó.
Cim az Aradi Közlöny kiadóháza. 315

Ingatlan.

EGY kisebb malom teljes berendezéssel
eladó. Lukács Testvérek Feketegyarmat.
237

Prosenszky József hölgyfodrász és manicüreszalon

Arad, Piața Luther 3. Speciál hajfestést vállal. Tisztviselők árkedvezményben ré-
szesülnek. Szíves pártfogást kér: Prosenszky József, speciál hölgyfodrásza.

PAPLANOK,

szőnyegek és vászonárak óriási választékban
a legolcsóbb árakban 103

Glésinger József és Fiai

cégnél, Arad, Strada Metianu (Forrai-ucca.)

Aradi Polgári Takarékpénztár Rtság.

Vagyon.	Mérleg-számla 1924. december 31-én.	Téher.
Pénztár, idegen valuták és devizák	12,340.890 06	13,251.600 —
Más pénzügyintézeteknél elhelyezett tőkék	5,590.606 48	
Váltók	117,538.868 55	
Kölcsönök:		
Községi kölcsön	25.094 52	
Záloglevél biztosíték kölcsön	8,762.615 08	
Hjelzálog kölcsön	1,063.500 19	
Kötvény kölcsön	8.913 —	
Adósok	1,213.860 41	
Folyószámla-kölcsönök	8,395.422 07	
Hadikölcsön-kötvény előleg	530.073 98	132,583.347 80
Záloglevél biztosítéki alap	261.925 —	
Záloglevél készlet	184.867 —	
Értékpapírok	8,862.331 71	
Eleki faterlepi és téglagyári készletek	1,928.568 74	
Ingatlanok:		
Központi székház, 8 fiókintézeti székház, eleki és ujszentannai gőztéglagyárak és 3 berlini palota	908.414 —	
Főintézet és 20 fiókintézet leltára	1 —	
Hátralékos kamatok	29.333 40	
	157,640.285 14	
Részvénytőke	— — — —	—
Tartalékalap	5,663.023 24	
Leirási tartalék	450.000 —	
Árfolyam különbözeti tartalék	79.195 20	
Ingatlan értékcsökkenési tartalék	59.864 —	
Adótartalék	55.000 —	
Hadikölcsön-értékcsökkenési tartalék	520.000 —	
Nyugdíjalap	775.658 78	7,602.741 22*
Dijas záloglevelek 10% díja	— — — —	33.919 40
Engedményezett kölcsönök	— — — —	216.119 91
Záloglevelek forgalomban	— — — —	3,449.970 —
Takarékbetétek:		
könyvecskére	104,154.042 15	
folyószámlára	12,670.593 65	116,824.635 80
Hitelezők	— — — —	905.789 63
Visszleszámított váltók a Banca Nationalánál	— — — —	3,995.000 —
Ingatlan tartozás	— — — —	102.037 26
Hátralékos záloglevél szelvények	— — — —	444.191 75
Hátralékos osztalékok	— — — —	174.291 50
Hátralékos betétkamatadó	— — — —	495.530 08
Előre felvett házbér	— — — —	29.563 30
Előre felvett kamatok	— — — —	5,419.916 07
Nyereség egyenleg:		
nyereség áthozat 1923. évről	82.989 02	
1924. évi nyereség	4,612.040 20	4,694.979 22
		157,640.285 14

*Az ez évi fötőlclóval 8,833,343.22 L-re emelkedék.

Arad, 1925. évi január hó 12-én.

WEISSENBURGER NÁNDOR, s. k.
vezérigazgató

BANFI SÁNDOR, s. k.
ügyvezető-igazgató

GANTNER JÁNOS,
főkönyvelő

Az igazgatóság:

SCHILL, s. k. elnök.

ADELMANN, s. k. elnökhelyettes.

ANGELE, s. k.

GANTNER, s. k.

RÉTHY, s. k.

Dr. BUSCHMANN, s. k.

Dr. HOLLÓ-HOLZINGER, s. k.

SEIDNER, s. k.

BUTTINGER, s. k.

Dr. ISSEKUTZ, s. k.

SCHERER, s. k.

DARANYI, s. k.

MANDL, s. k.

WINKLER, s. k.

NATTLAND, s. k.

Jelen mérleg-számlát a fő- és mellék-könyvekkel összehasonlítottuk és azt helyesnek és teljesen rendben lévőnek találtuk.

Arad, 1925. évi január hó 13-án.

A felügyelő-bizottság:

REINHART GYULA, s. k. elnök.

KOSZTKA EMIL, s. k.

MINNICH ADAM, s. k.

HOFFMANN ANTAL, s. k.

SZANTÓ GYULA, s. k.

WEIL JÓZSEF, s. k.

207

Ma friss hal kapható

Luttwák József cégnél Arad.

Zongorák

ujak és keveset használtak Stügl Ehrbar, Wirth, Heitzmann stb. leszállított árban,

5 évi jótállással eladó.

Vízonteladónak árendegmény.

Sternberg I.

Oradea-Mare, Piața Unirei 2.

Telefon 13-45. Sirocco No. 175

Rossz villanyégők!

becserélése ujakra ráfűzetéssel 1/2 wattos, argenta és szabályozható éző nagy választékban, töröt üveg, porcellán és fayence tárgyak szakszerű ragasztása, képerkeztetés és ablaküvegezést a legolcsóbban vállalok. SCHWARCZ üveges Arad, a zsidóterepen mellett.

Eladó

Salonta-Mare (Nagy-Szalontán) a Horgaséri dűlőben 50 kishold

Szántóföld

Értekezni lehet Nagyszalontán:

Oláh Ferencnél,

Széchenyi-ucca 13. sz.

MAIROVITZ-féle tűzfatelep, gőzfavágó és aprító Arad,

Calea Radnei No. 55. :-: Telefon: telep iroda: 667., központi iroda: 399, 400.

Legolcsóbb napi áron mindennemű tűzifa ölenként felvágva és aprítva. :-: Rendelésre házhoz való szállítást promt eszközölünk!

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépén. Kiadó: Ajdónos: Aradi nyomdavezető.